

SOLI DEO GLORIA

EVANGÉLIUMI, KÖZÉLETI FOLYÓIRAT

„LEGYETEK EGY SZÁNDÉK, EGY KÖZÖS AKARAT, EGY
KÖZÖS CSELEKEDET, AKÁRCSAK A RÉGI IDŐKBEN”

WASS ALBERT

*„Isten! kit a bölcs lángesze fel nem ér, / Csak titkon érző lelke ohajtva sejt: /
Léted világít, mint az égő / Nap, de szemünk bele nem tekinthet.”*

Berzsenyi Dániel így fogalmazta meg Fohász című versében a hit csodáját, ajándékát és egyben a korlátait is. Ez az evangéliumi folyóirat a közösségi életünk színterén igyekszik megjeleníteni ezt a csodát, ezt az ajándékot, és természetesen a gyarló ember szép törekvéseit. Az ebben való osztozásra hívjuk a kedves olvasókat és a szerzőket egyaránt.

EGY FORRÓ NYÁR MARGÓJÁRA

Lassan vége a nyárnak, a napi csúcshőmérséklet is már csak alulról közelíti a 30 fokot. A forró hónapok eseménydús időszakot öleltek fel országosan és helyben egyaránt. Dunavarsányban a színvonalas városnapok után fejlesztések kezdődtek a településen, melyeknek nyomait még mindig, eredményét pedig remélhetőleg hosszú évekig láthatjuk és élvezhetjük a városban. Az épülő járdák, a megújult sportpálya és a lassan elkészülő polgármesteri hivatal Dunavarsány legújabb ékkövei.

Ugyanilyen ékkövek születtek az országban, azon belül is leginkább a sportban. A vizes világbajnokság kiemelkedő magyar sikerei ismét megmutatták, hogy lehet és érdemes büszkének lenni magyarságunkra, mert tehetséggel, kitartással, alázattal és Isten iránti hálával mi is képesek vagyunk ugyanolyan – vagy néha még jobb – teljesítményre, mint a nálunk gazdaságilag fejlettebb, lelkiileg egészségesebb országok polgárai, sportolói. Jó volt magyarnak lenni ezen a nyáron, mert végre volt mire büszkének lennünk világvizsgolyatban is.

Bizonyosan másfajta büszkeség ez, mint amit azok a felvonulók éreztek, akik a tűző napon, félig vagy szinte teljesen meztelenre vetkőzve hirdették a másságot Budapest utcáin. Minden évben széles médianyilvánosság kíséri az eseményt, és évről évre kevesebb tüntető. Az európai társadalmak egyre nagyobb toleranciával viselkednek a mássággal, és az ennek harsányan hangot adó kisebbséggel szemben. A főáramlatba lassan hazánk is becsatlakozik, és

nálunk is elfogadottá válik a szexuális identitással való kérkedés. Olyannyira, hogy lassan közügyggyé kezd válni az effajta kinyilatkoztatás – divatos nyelven "coming out".

A világ egyik fele ma abba az irányba tart, ahol a párkapcsolat elfogadásának többé már nem feltétele a nemi különbözőség, a házasság deklarálásának pedig a férfi-nő kapcsolat. A közösségi oldalakon tízezrével jelentek meg az elmúlt hetekben a melegházasság iránt szimpátiát érző felhasználók szírvárványosra maszkolt profilképei.

Korunk parttalan liberalizmusa azt gondolnánk, talán megáll a melegházasság jogi legalizálásának pontján. De nem...

Tovább barangolva az interneten egy szalagcímen akadt meg a szemem. "Lassan a gyermeknevelésnek sem lesz feltétele az apa és az anya megléte" – hangzik a bevezető. Igen, kedves Olvasó, jól érti. "Nemsokára két apának is lehet vérszerinti gyereke" – olvashatjuk a világhálón a kutatók legújabb felfedezését, amely a nem is túl távoli jövőben akár valóság is lehet. A beavatkozás lényege, hogy az egyik férfi őssejtjét petesejtté alakítják, majd a másik férfi hímivarsejtjével megtermékenyítik. Így voltaképp két biológiai apja lesz a gyermeknek, akik ha kell, egymás között majd eldöntik, ki legyen az anya, ki az apa. "Természetesen a magzat kihordásához a továbbiakban sem nélkülözhető egy béranya" – zárul a cikk.

"Szép" jövőt vetít elénk a tudomány és az emberiség efféle torzulása. A természet eltérítése a teremtetten rendtől, bibliai példákhoz tudjuk, hogy a teljes pusztuláshoz

vezet. Mint ahogy az is, amikor az ember az Isten helyébe próbál lépni és elfelejti, hogy léte attól a kegyelemtől függ, amelyért minden nap alázattal és hálaadással tartozik.

Nem a harsányság, hanem a csendesség; nem az erőszak, hanem a szelídség, és nem a tévedhetetlenség érzése, hanem a cselekvő bűnbánat vihet bennünket közelebb egy élhetőbb világhoz, ezen keresztül pedig Istenhez.

Ezek a gondolatok jussanak eszünkbe, amikor döntéseinket mérlegeljük, és tetteinket előkészítjük. Mert ha Istennek tetsző dolgokat művelünk, akkor bizonyosan megváltoztatjuk a világot! De csak akkor, és csak Általa!

Szent István napján alkalmunk nyílik egy pillanatra megállni, és arra az "eszmére" gondolni, aminek országalapító, később pedig nemzetmegtartó ereje volt. Szent István tudta, hazáját nem ideológiákra, néhány évtizedig életképes "izmusokra" kell alapítania, hanem egy olyan eszmére, amely örök, és amely nincs kiszolgáltatva a divat kártékony hatásainak. Ez az "eszmé" a kereszténység, amely úgy hoz harmóniát az életünkbe, úgy épít közösségeket, hogy közben nem árt a teremtetten rendnek, nem akarja kivetkőztetni magából az emberiséget, tiszteli a természetet, és ami a legfontosabb, ismeri az alázat és a hálaadás fogalmát.

Mert Krisztus óta tudjuk, Soli Deo Gloria – Egyedül Istené a Dicsőség. És akik így élik mindennapjaikat, azok mindenféle jog- és igazságkeresés nélkül is boldogok.

*Dr. Szilvay Balázs
főszerkesztő*

ÚJKENYÉRI HÁLAADÁSUNKAT E MEGHATÓ FINN TÖRTÉNET GAZDAGÍTSA

Johan-Ludvig Runeberg

Paavo gazda

*Fent a saarijärvi ösvadonban
élt fagyos tanyáján Paavo gazda.
Küszködött, égett kezén a munka,
ám az Úrtól várt földjére áldást.
Gyermekeivel s asszonyával élt ott,
kínnal szerzett gyér sovány-kenyéren,
árkot ásott, szántott és vetett s várt.
Megjött a tavasz, a hó elolvadt
s hólé elsodorta fél vetését;
jött a nyár, jégzáporok zuhogtak
s a ringó vetés felét lezúzták;
ősz jött s elfagyott, mi megmaradt
még.
Haját tépve jajgatott az asszony:
„Paavo, Paavo, átokvert öreg te,
koldusbot vár: elhagyott az Isten:
rossz koldulni, – éhenhalni ször-
nyűbb”.
Paavo, kézenfogva asszonyát, szólta:
„Megpróbál, de el nem hágy az Isten.
Felerész fakérget tégy a lisztbe,*

*én ezentúl még több árkot ások,
ám az Úrtól várom majd az áldást”.
Felerész kéreg sült a kenyérbe,
kétszer annyi árkot vájt a gazda,
juha árán vett rozsot, vetett s várt.
Megjött a tavasz, a hó elolvadt
s megmaradt: vetés és porhanyó föld;
jött a nyár, jégzáporok zuhogott
s a ringó vetés felét lezúzták;
ősz jött s elfagyott, mi megmaradt
még.
Haját tépve jajgatott az asszony:
„Paavo, Paavo, átokvert öreg te,
haljunk meg, hisz elhagyott az Isten!
Rossz meghalni, ámde élni ször-
nyűbb”.
Paavo, kézenfogva asszonyát szólta:
„Megpróbál, de el nem hágy az Isten.
Kétszer annyi kérget tégy a lisztbe,
én meg duplaszéles árkot ások,
ám az Úrtól várom majd az áldást”.
Kétszeres kéreg sült a kenyérbe,
duplaszéles árkot vájt a gazda,
marha árán vett rozsot, vetett s várt.*

*Megjött a tavasz, csordult a hólé
s ár nem vitt el sem vetést, se földet;
jött a nyár, jégzáporok zuhogtak
s a ringó vetést le nem tiporták;
ősz jött, ám a fagy távol maradt és
sarlót várt a hullámzó arany-dísz.
Paavo gazda térdre rogyva mondta:
„Megpróbál, de el nem hágy az Isten”.
Térdre hullt az asszony is, míg így
szólt:
„Megpróbál, de el nem hágy az Isten”.
Agg társához szólt szelíd mosollyal:
„Paavo, Paavo, kapj sarlóra vígan,
felvirradtunk boldogabb napokra,
sutba dobjuk most már a fakérget
s étünk tiszta rozsból sült kenyér
lesz”.
Paavo, kézenfogva, asszonyát, szólta:
„Asszony, asszony, elbuknánk a pró-
bán,
éhező testvért ha cserben hagynánk:
Felerész kérget süss a kenyérbe:
elfagyott a szomszédunk vetése!”

Fordította:
Képes Géza*

A MAGYAROK KENYERE

immáron az egyik legnépszerűbb mozgalomnak is nevezhető nemzeti összefogás, amely minden tiszteletet megérdemel. Nem sajnáljuk a hálás köszönetmondást az ötletgazdától, Dr. Korinek László egyetemi tanár, akadémikustól sem. Bárcsak lenne sok ilyen jó ötletünk, és legalább ekkora lelkesedés a nemzetmegtartó sok-sok jó ötlethez.

Az ez évi program pontosan megismerhető az internetről, ezért a részleteket nem ismételjük. Csak a mögöttes szándék

nemességét, hasznosságát, áldásos voltát hangsúlyozzuk. Továbbá azt a reményünket, hogy ehhez a projektumhoz továbbra is minden évben újabb és újabb csatlakozások történnek a kenyér alkotóelemeit és a megsült kenyér példás felajánlását illetően.

Azt is reméljük, hogy egyszer talán a mindennapi kenyérünkre is úgy tekintünk, ahogy azt a Krisztustól tanult imádságunkban is kérjük, nevezetesen, mint a mennyei Atya ajándékára. Ha így látnánk a kenyereket, nem kerülne kenyér a szemétkébe, és

nem lenne éhes magyar ember sehol a világon.

Az augusztus 20-ához kötődő Magyarok Kenyere ötlet – amely a lehető leghogyanabb módon kombinálja az Újkenyérért és a nemzeti létünkért méltó hálaadást – legyen inspiráló forrás sok-sok jó ötletnek, amelyben felülemelkedünk mindenfajta önös, kisstílusú érdeken, és nemzetünk ügyét szolgáljuk a lehető legkézzelfoghatóbb és mégis a lehető legemelkedettebb módon. Soli Deo Gloria!

A Szerkesztőség

MI A SZENT KORONA?

A magyar Szent Korona aranyból, drágakövekből, gyöngyökből és tűzzománc képekből álló királyi korona. Ám ha csak ennyi lenne, akkor ilyen koronája bárkinek lehetne. A magyar Szent Korona sokkal több ennél. A világon egyedülálló módon beavató korona, amelyből csak egyetlen létezik a földön. Ez azt jelenti, hogy csak egyszer érintheti a király fejét koronázáskor, szigorúan előírt körülmények között. Ennek szent helyen, szent időben és az előírásoknak megfelelően kellett megtörténnie. A koronázással – hitünk szerint – a király különös kapcsolatba került Istennel, s ezt mondják szakrális/szent királyságnak. Ezért is nevezik a világon egyedül a magyar koronát Szent Koronának.

A biblikus hitű, református Kölcsey Ferenc így ír a Szent Koronáról: „*Szentnek nevezik a Koronát, mert a legszentebbek gondolatát kötésként hozzája: gondolatát a szabad nemzet egy testbe foglalásának, gondolatát az egyesült néperőnek, mely ne csak idegen bitörő, de egyes honfiak féltelensége és hatalomvágya ellen is bonthatatlan gátat emeljen.*” Kölcsey Ferenc azt is kifejti, hogy a magyar hagyományú alkotmány mennyire demokratikus, amikor a Szent Korona szolgálatában nem egymás alá, hanem egymás mellé rendeli az alattvalókat, biztosítva mindannyiunk számára az alapvető jogokat.

A szintén református Kazinczy Ferenc pedig ezt mondja a Szent Koronáról: „*jegygyűrű a király és a nemzet között.*”

A Szent Korona a magyar állameszme megtestesítője. A nevéhez kapcsolódó törvények (a Szent Korona alkotmánya), az

őseinek bölcsességét, előrelátását és tudását hordozzák. Az alkotmányunk alapja – nyugodtan állíthatjuk – több ezer év óta rugalmasan fejlődő szokásjogon alapuló alap- vagy sarkalatos törvények összessége. Az igazságot kereső és szolgáló, áldozatkész szeretet rendje.

A Szent Korona-tanra épülő alkotmány hatálytalaníthatatlan:

- mert őseink tudása van benne felhalmozva, amely bármilyen nehézségből képes kivezetni az országot.

- mert a Szent Korona üzenete az isteni igazságot és közjót biztosítja minden magyar számára.

- mert a jövő generációjának csak a Szent Korona által jelképezett történelmi alkotmány tudja biztosítani, hogy a tulajdonában lévő föld, természeti kincsek, eszmei értékek és tudás számukra megöröszdjenek, és a független, szabad Magyarország fennmaradjon.

A magyar történelmi alkotmány, a Szent Korona-tan a hatalom és az erkölcs egymás mellérendelését veszi alapul. A hatalom korlátairól rendelkezik, olyan erkölcsi gátakat fogalmaz meg, amelyet a hatalom gyakorlója nem léphet túl sem egyéni, sem csoport érdekből. Kizárólag csak a közjót képviselheti.

A Szent Korona alkotmánya kimondja: minden a magyar földön, a föld alatt és a föld felett található érték, természeti kincs vagy erőforrás az egyetemes magyarság elidegeníthetetlen tulajdona, hogy az ország minden lakosának a jólétét szolgálja.

Magyarország szabad, független és demokratikus ország. Olyan jogállam, amelyben mindenki egyaránt szabad, és jogait a kötelezettségei teljesítésével összhang-

ban gyakorolhatja. Aki nem teljesíti a kötelezettségeit, annak kisebbek a jogai. Magyarország nem kirekesztő, mert államalkotó népességként fogad be mindenkit, aki területén a Szent Korona értékrendjét és kultúráját elfogadja és gyakorolja. Ugyanakkor minden magyarnak nemcsak joga, hanem kifejezetten kötelessége is bárkivel szemben ellentmondani és ellenállni, aki a magyar érdekek ellen tesz. Ezek az alaptörvények több mint ezer éve szolgálják a nemzet érdekeit, folyamatosan fejlődve, követve a kor követelményeit. Sajátosan magyar történelmi út, ami mindig a túlélést jelentette. Ma is és a jövőben is ugyanezt jelenti. Olyan biztos pont, amihez vissza lehet térni; ha eltévedtünk, megmutatja a helyes utat.

A történelmi alkotmány nem engedi, hogy az országban bárki teljhatalmat szerezzen és eladósítsa az állampolgárokat. Ezt úgy tudja elérni, hogy abszolút védelemmel látja el a megmaradást jelentő értékeket, természeti adottságokat, földet, vizet, ásványi anyagokat és az önrendelkezést. Wass Albert utolsó üzenete így erősíti meg a fentieket: „*Az üzenetem az, hogy ébredjétek fel újra magyarok, váljatok újra NEMZET-TÉ, mert nem az a fontos, ki, mennyi pénzt hoz az országba, hanem, hogy mennyi szépet, jót és hasznosat tud cselekedni a magyar közösségért.*”

v. Vesztergám Miklós:

Az első lépcsőfok a Szent Korona-tanhoz – Veszta-ablak Bt., Nagy és Társa Nyomda, Budapest – írása alapján:

Batu Emma és dr. Csobolyó Eszter

HOL VAGY ISTVÁN KIRÁLY?

Nem így jelölted meg az ezredévet,
ahogy mi élünk, rontó példaként,
Európa keleti közepében,
amelynek őre volt és büszkeség
e nép, példája ősi küldetésnek
melyet az Úr a népeknek adott,
hogy biznyságot tegyenek Fiáról
az emberségről s mindenről, mi szép,
ami nemes és bátor tiszta eszme,
hogy minden jó itt otthonra találjon,
ne bántsa magyar soha a magyart
s az idegent barátként megbecsülje.

Erre a sorsra nincs már biztosíték,
az adott szó már fabatkát sem ér,
szeretet helyett hatalmi erőszak,
biztonság helyett vad, idegen érdek,
új maffiák és összeesküvések
uralkodnak, s már nem Benned remél,
ez árva nemzet, amely a szabadság
nevében retteg és csalódva él.
Nincs tekintély, ki célt mutat,
sem eszme,
Isten helyett a Mammon lett az úr,
bálvány, amit a Pénz farag magának
s a médiák ünneplik, tisztelik
új szolgáltatások csatlósáiként,
hogy mindenütt csak bókolgassanak.
Hajdan Rómában „cirkuszt, kenyeret”
követelt a szegény, hogy megnyugodjék.
Ma cirkusz van utcán és parlamentben,
de a szegény csak színpad-töltelék
választáshoz és demokráciához,
s büntetlen jár, ki országot elad.

Hol vagy István király?
Hol van a királyi nemzet?
Bár létezel, csak belső bujdosásban,
keseredett szívekben s bátortalanul,
te Isten népe vagy, nem játékszer, se fegyver,
kelj fel s kiáltsd meg őseid hitét,
s ne szégyelld vallani, mi eleinknek
életforrás volt s méltó büszkeség.
Kelj fel, ki Isten népe vagy,
neki ajánlott fel István király,
de hogy segítse azt, ki nem akar
gyógyulni, bízni Benne, s életét
hóhérainak adja zálogul?!

Boldog a nép, mely ünnepelni tud!
Mi nem tudunk, nem jó mosoly szívünkre.
Hol vagytok költők, égi látnokok,
keljetek fel, Petőfi és Arany,
és többiek, Ady s József Attila,
hol vagy Pilinszky, védőangyalunk,
keljetek fel, csillagai az égnek
ti, magyar szentek, hősök s boldogok,
keljetek fel ügyünkért, életünkért
s hazátokért ti küzdjetek velünk!
Mert nem lehet, hogy annyi szent erő,
és szenvedés és drága áldozat
hiába légyen és semmit sem érjen!
Támadj fel újra bennünk, Krisztusunk,
kinek országát százszor megtagadták,
gyöngék vagyunk megvédeni magunk!
És lesz még ünnep, mely ünnepelni tud,
Ha Veled küzdünk s Veled maradunk!

Csanád Béla

A KERESZTSÉG SZENTSÉGE

A vasárnap délelőtti istentiszteletre érkezve mindig öröm számomra, amikor keresztelőre készülődő családokat látok a templom előtt. Elárulja őket ünnepélyességük, s a figyelmük középpontjában lévő kisgyermek, akit szeretettel vesznek körbe a rokonok, ismerősök.

Mindannyian tudják és érzik, hogy valami fontos esemény készülődik, s többen talán azt gondolják, hogy ez a nap pusztán a kisgyermek és a szülők, keresztszülők ünnepe. Sokan családi eseménynek tekintik a keresztelőt, talán olyanok is vannak, akik egyfajta névadást sejtnek az esemény mögött. Gyakran az istentisztelet alatt is érzékelni, hogy a keresztelőre készülő család alig várja a pillanatot, amikor megkezdődik a „szertartás” számukra legfontosabb, „legizgalmasabb” része. Amikor az Úr asztala elé szólítják a szülőket és keresztszülőket, izgatott rokonok, ismerősök keresik a fotózáshoz, filmezéshez legkedvezőbb pozíciót, hogy megörökíthessék a gyermek nagy pillanatát...

Anélkül, hogy kisajátítanánk a családok boldogságát, ne feledjük el, hogy a gyermek keresztelese nem egy többé-kevésbé zártkörű rendezvény, hanem a

gyülekezet számára is öröm és ünnep. Számunkra a keresztelő bizonyíték arra, hogy az egyház növekszik, és Isten akarata teljesül gyülekezetünkben. A keresztség ugyanis Szövetség Istennel. Krisztus parancsa válik valóra, hiszen mennybemenetele előtt ezt mondta a tanítványoknak:

„Nekem adatott minden hatalom mennyen és földön. Menjetek el tehát, tegyetek tanítvánnyá minden népet, megkeresztelve őket az Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknek nevében, tanítva őket, hogy megtartsák mindazt, amit én parancsoltam nektek; és íme, én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig.”

Fontos, hogy ne csak hagyománytiszteletből, valami fajta megfelelni akarásból, hanem hitbeli meggyőződésből kereszteljünk meg a gyermekeket. A keresztség Szentség, amely kitörölhetetlen jegyet hagy a lelkünkben. Ezt a Szentséget nem lehet lefényképezni, nem lehet filmre venni. A keresztség által megkapjuk a kegyelmet, eltörölődnek bűneink és Isten fogadott gyerekei leszünk.

Egy kisgyermek természetesen nem értheti még meg a Jézus Krisztusról szóló tanítást. A keresztelő alkalmával a gyermek helyett a szülei, keresztszülei tesznek vallást és fogadalmat arra, hogy gyermeküket a keresztyén egyház közösségében,

hitben nevelik. A gyermek helyett – most még – a szülők, keresztszülők mutatják meg, hogy a gyülekezet közösségéhez kívánnak tartozni.

A keresztség nem egy olyan egyszeri alkalom, amire később csak a fotóalbumot nézve emlékezünk. A keresztelő egy örök kapcsolat kezdete: Isten életre szólóan döntött mellettünk, és ezért életre szólóan mi is elkötelezzük magunkat mellette.

Szeretettel bátorítjuk a családokat, hogy a keresztelő alkalmával tett ígéretük szerint neveljék gyermekeiket Isten akarata, a Biblia üzenete szerint.

A fogadalom teljesítése rögtön elkezdődhet, hiszen életünkkel, példamutatással, nevelésünkkel taníthatjuk gyermekeinket Krisztus követésére. Már kicsi kortól kezdve olvashatunk számukra fogalmazott bibliai történeteket, imádkozhatunk értük és velük. Számíthatunk a gyülekezet tagjaira is, akik azt ígérik a keresztelő alkalmával, hogy a gyermeket szeretetben és imádságban hordozzák, és a szülőknek minden segítséget megadnak, hogy őt hitben neveljék. A gyülekezeti alkalmak, programok révén a szülők, keresztszülők akkor is bekapcsolódhatnak a gyülekezet életébe, ha korábban nem tették ezt.

*Dr. Csizmadia Zoltán
presbiter, leendő keresztszülő*

A TURÁNI ÁTOK

Aturáni alföldre ért vándorló magyar törzsek közül – a bőséges legelők láttára – többen megfélekezve a vándorlás céljáról leszakadoztak a központi vezetésről és helyben maradtak, vagy eltértek a meghatározott útvonaltól és más irányba vándoroltak. Mind kevésbé érdekelte őket Attila öröksége. Elsőnek a gúr törzsek váltak le a törzsszövetségről a magyarok vándorlása során, amikor a turáni alföldre érkeztek. Ez volt a „turáni átok” kezdete! Ezen törzsek mai körülményeiről tájékozódunk az alábbiakban.

A leválás után a gúrok további két részre szakadtak. Az egyik részük a magyarok, másik részük az újúgúrok voltak. A magyarok a Himalája egyik völgyében húzódtak meg a mai Nepál területén. Nepál mai fővárosa, Katmandu közelében lévő Kádár körzetben Tesenpapa nevű faluban élnek. A középkaszthoz tartoznak. Nepálban a magar szó harcos népet jelent. Ezen társadalom legszegényebb kasztját a serpák alkotják, akik tulajdonképpen a hegyi keskeny gyalogutakon teherhordóként dolgoznak. Manapság főleg a turisták holmiját és élelmét szállítják. A többségüket, lehet mondani, hogy a „középosztály”-hoz tartozó magyarok teszik ki, akiket az angolok gürkának neveztek és közülük válogatták ki a királyi testőröket még napjainkban is. A vezetőrétegük a brámik, a leggazdagabbak; ezek emberkereskedelemből és lazerit nevű drágakőbányászatból gazdagodtak meg. A nepáli parlamentben a „csakrinkban” négy fős magar „frakció” van. Fő ételük a köles. Kopjafás temetkezési szokásaik vannak. Szárított vörös agyagból építik a házaikat. Ragszi nevű rizspálinkát isznak. A teheneket tisztelik, szent állatként tartják. Étkezésre bivalyt és tyúkokat tenyésztene. Fűves cigarettát szívnak, de erősebb narkotikumot nem használnak. Nepáli nyelven oktatnak az iskolában, de otthon magyarul beszélnek. Szögírással írnak, amelyben szögekkel a rovásíráshoz hasonló betűket formálnak agyagba, cserépbe, kőbe, fába. Mondáikban

gyakran visszatérő elem, hogy napnyugaton él egy nép, amelyikkel közös eredetűek.

A másik törzstörődék az újúgúrok, akikről elsőként Stein Aurél utazó írt „Ázsia szívében” c. könyvében. A Taklamakán sivatag szélén laknak a Tarim folyó völgyében. Túlnyomórészt a Lop-nor tó körül a Cserscen városát hozták létre. Saját nyelvük van, türk eredetű írásjeleket használnak. Nomád pásztorsággal foglalkoznak, főleg juhokat tenyésztene. A kenyeret „nan”-nak hívják és keresztet vetnek rá megszegés előtt. A Tarim völgyében gabonatermesztéssel is foglalkoznak. A Tarim folyóban főleg angolnát tenyésztene, azt fogyasztják és ezért kígyóevőknek csúfolják őket.

Az újúgúrokkal – azaz küldötteikkel – a Magyarok Világszövetségének kongresszusán találkoztam. Igen magas, kb. 190–200 cm magas emberek voltak és juhgyapjából készült nemezes kaftánszabású felsőkabátot viseltek. A kabát alatt ruházatuk selyem és vászon volt. Főleg katonáskodtak a kínai hadseregben. Az arcvonásaik és bajuszos arcuk megtalálható a kínai cseréphaderekben. Sajnos az újúgúrok területét Kína annektálta. Ezzel önállóságuk teljesen megszűnt.

Utolsóként váltak le a szabír magyarok a VIII–IX. század közepén a Meotisz/Azovi-tenger partjánál a Levédiának nevezett őshaza területéről és visszatértek az Ob-Irtisz-Tobol folyó területére. Itt továbbaprozódottak és a levált családnagyságú

csoportok helyben maradtak; ők a mordvinok, votjákok, obi-ugorok, vogulok, osztjákok.

A többséget alkotó szabír magyarok a tajgán vándoroltak Szibérián át északra, kikerülve a már akkor erősen fegyverkező Mongóliát. Itt jegyzem meg, hogy róluk nevezték el Szibériát. Mandzsúriát elérve helyben lakókkal keveredtek és megállapodtak Kína északi részén, a mai Japán-tenger partvidékén. Kianzsdu köponttal a Csendes-óceán partjáiig jutottak el. A nyugat felé készülődő mongol seregeket vezetőik megfordították, hogy megfelelő hátországot biztosítsanak maguknak. Mandzsúriát feldúlták. Mandzsúria lakói tengeri járműveken a mai Japán-szigetekre menekültek, de sokan az alaszakai szigeteken keresztül Észak-Amerikába is eljutottak a Bering-szoroson keresztül. Mivel a mongolok vízi-járművekkel nem rendelkeztek, így a szigetekre menekültek biztonságba jutottak. A szigetekre menekült mandzsúriaiak és a szabír magyarok keveredéséből jött létre a japán nemzet. Így lettek a rokonaink a japánok. Ezen népvándorlást és keveredést a japán történészek genetikai módszerekkel is bizonyították.

Zárszóként szeretném megjegyezni, hogy sem a mongolok, sem a finnek nem rokonai a magyarságnak. A mongol rokonságot a szovjet állam találta ki, míg a finn rokonság jóval korábbi, Hunsdorfer osztrák „történész” találmánya.

Dr. Teleki József

ABRUDBÁNYAI MAGYAROK – LÁTO

„...Hát vedd meg lábad ott, ahol megállhatsz, / S azt mentsd, azt a talpalatnyi helyet...”
(Reményik Sándor)

Utunk célja ezúttal is a szóránymagyarok nemzeti identitása megőrzésének támogatása volt, ezért adományokat gyűjtöttünk egyesületi tagjainkkal. Az első hívó szóra jelentkező barátok, ismerősök, magánszemélyek, az Árpád Fejedeleme Általános Iskola, a Soli Deo Gloria Közösség, a cserkészcsapat, a református egyházközösség, a helyi Rákóczi Szövetség anyagi támogatásait, tárgyi adományait tudtuk eljuttatni magyar testvéreinkhez.

Az első napon meglátogatott nagykarolyi, koltói és nagybányai magyarok mára majdnem szóránymagyarokként élnek, hiszen a partiumi vidék többségében románlakta terület lett.

A nagykarolyi magyarok büszkék városukra, történelmi emlékeikre és uniós forrásokból gyönyörűen felújított Károlyi-kastélyukra.

A nagybányai festők városában a Zazar-parti kis kastély, a Teleki Magyar Ház - mely ma a Nagybánya-óvárosi Református Egyházközösség tulajdona - őrzi a 136 ezres lakosú város húszezernyi magyarjának identitását magyar napok rendezésével, irodalmi estekkel, néptánc- és hagyományőrző táborral és a gróf Teleki Sándor nevét viselő cserkészcsapattal.

Munkájukat a dunavarsányi általános iskola és a 724. sz. Kossuth Lajos Cserkészcsapat által e célra felajánlott könyvekkel tudtuk támogatni, ők ezt nekünk egy városnéző programmal hálálták meg.

Aztán Szabó Dezső sokat idézett mondata „*Minden magyar felelős minden magyarért*” új hangsúlyt kapott július 9-én Abrudbányán...

Magyar testvéreink olyan kisebb-nagyobb közössége,

amely idegen népek közt létesült vagy a történelem folyamán elpusztult magyar területen maradt fenn és a nyelvi beolvadás útján van: szóránymagyar. Ezek a közösségek kis számuknál és szervezetlenségük miatt fogva nem élnek benne szervesen a magyar közösségben. Szóránymagyarok nagyobb része történelmünk darabja, népünk temetője. Összeomlott templomok, hajdani papi kertek, legelővé változott temetők figyelmeztetnek bennünket mulasztásainkra, vétkeinkre. Ezt eddigi útjaink során a legjobban átérezni, megérteni az abrudbányai magyar közösségnél tudtuk.

76 fős magyarság él és küzd identitása megtartásáért ebben a hatezer lélekszámú bányavároskában és a hozzá tartozó Verespatakon, mely aranyáról híres, gazdag vidék volt egykor. Az lenne ma is, ha hagyták volna... mert az, hogy a bányavidék magyar lakosságában ennyire elnéptelenedett, annak elsősorban 1848 az oka.

Itt hajdan nagyon sok embert lemészároltak. Az 1784. évi parasztfelkelés során a román lázadók célpontjai magyar uradalmak, kastélyok, falvak, városok voltak. Az általuk feldúlt, elpusztított, felégett magyar vagy részben magyar településeken gyakran volt hallható: „*Öljétek válogatás nélkül azokat a magyarokat, akik nem hajlandók román hitre térni.*” Aztán az 1848-as román felkelők ismét 389 magyar falut dúltak fel, egyes települések teljes lakosságát kiirtották. 1849. május 9-én Abrudbányát felgyújtották, a menekülő lakosságot Ompolygyepű határában lemészárolták. 1000 abrudbányai magyar esett akkor ott áldozatul.

A népiattal megváltozott Dél-Erdély etnikai képe, előkészítve egyben a trianoni döntést is. A román történetírás mai napig nemzeti hősként tekint Avram Iancura és Axente Severre, itthon pedig, ha tudunk is ezen borzalmakról, valahogy könnyen átsiklunk felettük, pedig „*aki elfelejti a múltat, az arra ítélte, hogy újra átélje azt.*”

Az Abrudbányán élő magyarok felekezeti hovatartozásra való tekintet nélkül megalapították az Abrudbányai és Verespataki Magyar Kulturális Egyesületet, lelkesen szervezik meg az Abrudbányai Magyar Közösség Napját, melyre meghívják a helyi román lakosságot is.

GATÁS A SZÓRVÁNYPOLYAROKNÁL

Kopenetz Lóránd, az egyesület elnöke mondja: „Nagyon fontos számunkra, hogy itt, szülőföldünkön méltóságteljesen éljük meg magyarságunkat, ezért június utolsó hétvégéjén, Abrudbányán a tér a miénk. Együtt ünnepeljük meg összetartozásunkat, mert minket, magyarokat soha semmi és senki el nem választ.”

Idén az abrudbányai református egyházkerület és az egyesület meghívására Dr. Szili Katalin miniszterelnöki megbízott is részt vett a hatodik alkalommal megrendezett Magyar Közösség Napján. Köszöntőjében a többi között elmondta, hogy az anyaország támogatja a határon túl élő közösségeket céljaik elérésében és hangsúlyozta, hogy a megmaradás érdekében a szülőföldön boldogulás és gyarapodás biztosítása a legfontosabb feladat.

A református egyház parókiáján működik a magyar óvoda, ahol magyar és vegyes házasságból származó gyerekeket oktatnak magyar nyelvre, betűvetésre népi gyerekjátékokkal, népdalokkal, táncokkal. Anyanyelvi táborokat szerveznek a székelyföldi tömbmagyarsággal és az anyaországgal közösen, hogy a gyerekeknek és szüleiknek alkalmuk legyen ma-

gyarul beszélni, magyar szót hallani.

Adományaink, a szépirodalmi és tankönyvek, tanszerek, készségfejlesztő csomagok, játékok, számítástechnikai eszközök és az anyagi támogatás, melyet jó szívvel adtunk át, ezt a küzdelmes mindennapi munkájukat könnyíti meg.

Három templom van a város központjában, amelyből már csak

a reformátusba járnak rendszeresen a megfogyatkozott hívek. Baráth István tiszteletes kegyesen jegyezte meg látogatásunkkor:

„Önök többen vannak most itt a templomban, mint ahány hívem összesen van...”

Pedig mi is csak 42-en voltunk...

Ezután a közeli Verespatakra vittek át, hogy szemünkkel győződjünk meg róla, mi lesz a határon túli, de akár az egész magyarság sorsa, ha hagyjuk. Egyetlen református hívő él itt, a templom roskadozik, a parókia műemlék épülete romjaiban is fenséges. Az arany-ezüstben gazdag földön a

teljes pusztulás képei fogadtak minket.

A közösen töltött nap, a beszélgetések, az élmények megerősítettek bennünket abban, hogy közösen kell tennünk azért, hogy a szórványban élő magyar emberek megőrizhessék identitásukat, kultúrájukat, és érezzék azt, hogy összetartozunk. Ne arról beszéljünk, hogy honnan, mikor fog el a magyarság, hanem merjünk és akarjunk hinni abban, hogy igenis van magyar élet és magyar jövő a szórványtelepüléseken is, és igenis van esély arra, hogy a szórványközösségek fennmaradjanak, létszámukban, erejükben, tudásukban, értékükben gyarapodjanak. Ehhez összefogásra van szükség, és a magyar közösség minden tagjának e közös célba vetett hitére, tenni akarására, öntudatára.

Egyesületünk ezért mindenképpen folytatja megkezdett munkáját, november 21-én kulturális estet tart a dél-erdélyi szórványmagyarok tiszteletére, és jövőre is folytatja kirándulásait a Szent Korona nyomában az Al-Duna térségébe, Orsova és a Déli-Kárpátok környékére, az ott élő szórványmagyarokhoz.

Veres Enikő
Dunavarsányi Erdélyiek
Egyesülete

„Akinek nincsen jövőjébe vetett reménye, azt sajnálni lehet”

Ganz Ábrahám

– A SVÁJCI ÖNTŐMESTER, AKI NAGGYÁ TETTE A MAGYAR IPART –

Az alábbiakban Nyári Krisztián: *Igazi hősök – Corvina Kiadó, 2014. 265. o.* – című könyvének egyik „hősét” mutatjuk be a könyvben található leírás szerkesztett, rövidített változatával. (B. Z.)

1843-ban a Pesti Hengermalom öntödéjében majdnem belehalt egy munkahelyi balesetbe egy fiatal szakmunkás. A 29 éves Ganz Ábrahám öntőmester egy új technológiával kísérletezett, amikor a folyékony vas a szemébe fröccsent. Csak a jó reflexeinek köszönhetően, hogy az olvadt fém nem borította el az egész arcát. Napokig úgy tűnt, hogy teljesen megvakul, de végül megúsza jobb szeme elvesztésével. Amikor nem

sokkal később visszatért az öntödébe, csak ennyit mondott: „a fél szemem oda, de az öntés sikerült”. Azzal folytatta tovább a kísérletezést. Az ambiciózus fiatalemberre odafigyeltek a magyar iparosodás fontos szereplői, nemsokára maga Széchenyi István és Kossuth Lajos keveredett vitába miatta. Elképesztő munkabírásiának, fanatizmusának és kitartásának köszönhetően kétkezi munkából húsz évvel később már Magyarország legjelentősebb nagyvállalkozójává, a magyar gépipar megteremtőjévé vált. Karrierje során többször került csőd-közeli helyzetbe, de mindig képes volt újrakezdeni, és így megerősödve került ki a válságokból.

Ganz Ábrahám egy kilencgyermekes református kántortanító legidősebb fiaként született a svájci Unter Embrachban, édesanyját korán elveszítette. Apja egyházi pályára szánta, de a kamasz fiú figyelmét inkább a falusi lakatosműhelyben folyó munka kötötte le, és tizenöt évesen vasöntőinasnak állt Zürichben. Az inaskodás után – a kor szokásainak megfelelően – vándorútra kelt, hogy öntősegédként keressen munkát. Évekig járta Svájc, Franciaország és

Itália városait, ahol különböző öntödékben dolgozott. A vándorévek alatt nemcsak a szakmát tanulta ki, hanem a munkaszervezés és a piaci értékesítés trükkjeit is elleste munkaadóitól. Senkivel sem osztotta meg titkos tervét, hogy egyszer saját öntödét alapítson, és így kiemelheti a szegénységből apját és testvéreit. Álma megvalósításának tőke híján semmilyen realitása nem volt, ő pedig közel egy évtized vándorlás után anyagiilag még mindig ott tartott, mint

amikor elindult. Éppen Bécsben dolgozott, amikor sikertelensége miatt apja levélben próbálta hazahívni. Válaszában beszélt először terveiről és arról, hogy érez magában elég türelmet, bátorságot és kitartást, hogy kivárja egy saját öntöde indításához megfelelő pillanatot. „Akinek nincsen jövőjébe vetett reménye, azt sajnálni lehet” – írta.

A megfelelő pillanat 1841-ben jött el. Bécsben hallott róla először, hogy Pesten szakmunkásokat keresnek egy újfajta

gőzmalom gépeinek összeszereléséhez és karbantartáshoz. A Hengermalmi Társulat Széchenyi István kezdeményezésére jött létre azzal a céllal, hogy a magyar búzát lisztként lehessen exportálni. Ganz összehozta a szakképzettséget igazoló papírjait és munkára jelentkezett a malom ugyancsak svájci származású igazgatójánál. A tehetséges szakember néhány hónap alatt behozta az előmenetelében tapasztalható többéves lemaradást. Nemsokára öntőmester lett a Hengermalomban, majd az egész öntőde és gépjavító műhely vezetését rábízta. „Most Pesten vagyok és én végeztem az első vasöntést ebben a városban, (...) úgy látszik, hogy az üzem nem fog rosszul menni, azért valószínű néhány évig itt fogok maradni és remélem, hogy némi összeget fogok megtakarítani” – írta haza Svájcba büszkén. Az általa vezetett műhelyt eredetileg csak a malom gépeinek karbantartására hozták létre, de Ganz rájött, hogy a felesleges kapacitásokat másra ki lehet használni. Mezőgazdasági gépeket, mérlegeket, nyomdai préseket, vas épületdíszeket kezdtek gyártani és értékesíteni. Termékeiket az 1842-es iparimű-kiállításon be is mutatták, és erről lelkes kiállítási beszámoló is megjelent a Pesti Hírlapban – maga a szerkesztő, Kossuth Lajos írta. Az öntőde hamarosan óriási nyereséget termelt, és Ganz minden különleges megrendelést próbált teljesíteni. Az új gyártási eljárások próbálgatása közben érte a majdnem halálos baleset. ...

Ganz Ábrahám életében az 1848-as esztendő hozott újabb fordulatot. Hét éve élt már Budán, de nincs adat arról, hogy a magyar nyelvet elsajátította-e. Testvéreivel és közvetlen kollégáival németül beszélt, a forradalom évétől kezdve mégis magyarnak vallotta magát. Svájcként sokkal egyszerűbb lett volna a budai német polgárok identitásához idomulnia, akik megéljenek a városukba bevonuló Windischgratzet. Ő azonban nem felejtette el, hogy mit köszönhet Kossuthnak, és teljes lelkesedéssel a független magyar állam ügye mellé állt. A Ganz-gyár 1849-ben kezdett ágyúcsöveket önteni a honvédseregnek. Az öntődeből kikerült ágyúkra a svájci mester büszkén véste rá a feliratot: „Ne bánts d a magyart!” ...

A megtorlások éveitől után lassan megérkeztek az első bevételek is. Az egykori öntőlegény az 1850-es évek végére megvalósította az álmát. Ekkor már 59 európai vasúttársaságnak szállított kerekeket, munkásainak száma ötszörösére, a nyeresége pedig tízszeresére nőtt. Tudta, hogy a sikerhez nemcsak a technológiát kell folyamatosan fejlesztenie, hanem csapatot is kell építenie. Korának legképzettebb műszaki szakembereit hívta Budára: Eichleiter Antal és Mechwart András mérnököket, akik hamarosan a gyár kulcsemberei lettek, és új termékeket vezettek be, így az 1860-as évek elején a Ganz-művek Európa egyik legkorszerűbb gépgyárának számított. ...

1867. november 23-án a Ganz-gyárban elkészült a százazredik vasúti kerék. Ebből az alkalomból munkatársai nagy ünnepséget szerveztek, hogy főnököket kimozdítsák búskomorságából: családtagjaikkal együtt nyolcszázan gyűltek össze. Ganz – mintha búcsúzni készülné – minden munkását egy emlékéremmel ajándékozta meg. Három héttel később a család az ebédloasztalnál ült, amikor Ganz elnézést kért és kiment. Átment a másik szobában betegen fekvő nevelt lányához, megsimogatta, majd a ház emeleti ablakából levetette magát az udvarra. Azonnal meghalt. Búcsúlevelet nem írt, mindenki csak találgatta, miért döntött így sikerei csúcsán. Nem sokkal korábban írott végrendeletéből kiderült, hogy legfontosabb célja az volt, hogy műve, Magyarországon legsikeresebb iparvállalata halála után is tovább működjön. Örököseinek vállalniuk kellett, hogy egyben tartják a vállalatot, amelyet az általa kinevezett igazgatóság további tíz évig vezetett tovább, mérnökei pedig tulajdonrészt kaptak. A gyár dolgozóit fizetésük garántálásával meg kellett hagyni állásaikban. Testvérei, felesége és gyámleányai mellett 64 keresztfiára – munkásai gyermekeire – is jelentős összegeket hagyott. ...

A Ganz-művek Magyarországon egyik legjelentősebb vállalatcsoportja maradt, és eddig másfél évszázaddal élte túl a nincstelen svájci kántor fiát, aki úgy gondolta, hogy akinek nincsenek merész álmai, azt sajnálni lehet.

KULTÚRA ÉS MORALITÁS SPIRITUALITÁS NÉLKÜL?!

Igen, ilyesmiről beszélünk, amikor a migrációval összefüggésben bátorkodunk hangot adni hazánk és Európa keresztény kultúrája és erkölcsisége iránti aggodalmunknak. Most a migrációról sajnos nem tudunk szólni, mert a kormányzati propaganda által is inspirált közvélemény olyan irányt vett, amire e lapban, amelynek az a neve, hogy Soli Deo Gloria, még csak reflektálni is méltatlan. Viszont az említett aggodalomról érdemes elgondolkodni.

A jelenség a következő. Mindenki előtt világos, hogy az az értékrend, amely valamikor a legerősebb pillére volt az európai életszemléletnek, írott és írtatlan törvényeknek, az erkölcs normáinak, az immáron nem csak fakulóban van, hanem erősen meg is fakult. S most, amikor távol- és közel-keleti kultúrák, valamint afrikai népszokások bizonyára nagy szerepet kapnak Európában abban a pillanatban, amikor az őket kultiváló tömegek elérnek egy bizonyos szintet, akkor ez a megfakult állapot végveszélybe kerül. Ezzel a helyzetértékeléssel egyet is lehet érteni. Valóban itt tartunk az eredeti kultúránkat és moralitásunkat illetően.

Viszont az aggódó sóhajok olyanok ajkáról, akik és akiknek elei mindent megtettek annak érdekében, hogy most e kulturális kihívásban ne egy erős keresztény ethos-szal – kultúrával és etikával – minősített Európa és Magyarország szembesüljön, nem túl hiteles, és egyáltalán nem legitim az aggodalom. Európa és Magyarország keresztény mivolta nem most került veszélybe, hanem akkor, amikor mindenfajta gátlástalan izmusok, mint a parttalan liberalizmus vagy hazug humanizmus teljes létjogosultságot kaptak nem csak lánglelkű funkcionáriusokkal, hanem olykor még tankokkal is megerősítve. Az előző két jelzőt: a *parttalan* és a *hazugot* nem véletlenül írtam, mert mind a liberalizmusnak, mind a humanizmusnak van olyan keresztény

változata, amely nagyon is tiszteletreméltó és értékghordozó.

A közérthetőség és az egyszerűség kedvéért azt is mondhatom, hogy a felsőbbrendű eszmének kikiáltott – sok természettudós bosszúságára, tudománytalan tudományoskodással is alátámasztott – ateizmus volt az, ami vagy naivan, vagy ördögien elhitette, hogy a keresztény kultúra és erkölcsiség működik keresztény hit nélkül. Ezer példát lehetne mondani, hogy hogyan vettük el, vagy hogyan adtuk föl a keresztény kultúrát és moralitást éltető keresztény hitet. Ezek után nincs jogunk képmutató módon aggódni Európa keresztény kultúrája és moralitása miatt. Amikor ezt tesszük, olyanok vagyunk, mint akik aggódnak kedvenc háziállatukért, akinek egyébként nem adnak sem enni, sem inni, sem fényt, sem jó szót. Mert a spiritualitás, a keresztény hit olyan a keresztény kultúra és morál számára, mint a friss víz, a puha kenyér, a napfény és a simogató szellő minden élő számára.

A példákból csak néhányat. Amikor az egyházak igehirdetői, lelkipásztorok és hitoktatói tevékenységét száműzték a társadalomból: családokból, iskolákból, egyetemekből, a Tudományos Akadémiáról, a kórházakból, a fegyveres testületekből etc., akkor ezzel elkezdték a most követelt keresztény kultúrát és erkölcsiséget rombolni. És ennek a következményei már régen eluralkodtak rajtunk. Nem a moszlimok, nem a hinduk, nem az afrikai törzsi vallások következménye az, hogy az

életnek alig van tisztelete nálunk: liberális abortusztörvény; tömeges öngyilkosság; gátlástalan környezetszennyezés; a család intézményének totális meggyengülése; a jogok követelése, a kötelességek ignorálása; a kettősmérce, amely szerint követelőzőek vagyunk másokkal és megengedők magunkkal szemben. Már régen nem keresztény a kultúránk sem és az erkölcsiségünk sem.

Talán még nem késő. Talán még menthető Európa, és benne nemzetünk, de nincs más recept, mint a keresztény spiritualitás, amely táplálja a keresztény kultúrát és a keresztény erkölcsiséget oly módon, hogy az az életet nem veszélyezteti.

Befejezésként gondoljunk arra a fölismerésre, amely Szókratésztől Bernard Shawig minden pedagógiaival, neveléssel vagy egyszerűen jóra törekvéssel elfoglalt embert izgat. E fölismerés pedig az, hogy *nem elég tudni a jót, hogy cselekedjünk azt.* Belső vagy külső motivációra van szükség, hogy a jót tegyünk. Ha őszintén meggondoljuk, hogy mi az, ami a ma élő európai és magyar polgárokat, különösképpen is a felnövekvő ifjúságot arra ösztönzi, hogy a keresztény kultúra és erkölcs szerint cselekedjen, akkor meg kell vallanunk, hogy nem nagyon van válaszuk. *Illetve csak egy válasz van: a keresztény hit.*

Ahol van hit, ott van szeretet, ahol van szeretet, ott van béke, stb. – ismerjük a házi áldás egyszerű bölcsességét. Ahol van krisztusi hit, ott van keresztény kultúra és van keresztény moralitás, amely tartást ad és megtartó erőt jelent. Hazánk és Európa jövője a mi kezünkben van és azzal szolgáljuk igazán, ha Isten kezéből sem akarjuk kivenni, hanem sokkal inkább hálás reménységgel oda visszahelyezni.

Dr. Bóna Zoltán

KERÍTÉSEN INNEN ÉS TÚL...

Az államalapításunk ünnepének környékén a hazánkban és egész Európában szinte mindig kiemelt jelentőségű menekültügynek aktualitása folyamatosan erősödik.

A Magyarországra és ezzel egyidejűleg Európába érkező külföldiek okán felmerülő kérdések komplexitása az elmúlt hónapokban beigazolódott. Ez a jelenség illetve probléma nemcsak politikai vagy gazdasági szempontok szerint igényel értékelést, hanem vallási, jogi, kulturális és erkölcsi aspektusok is előtérbe helyeződnek, ha teljes képet kívánunk látni. Tovább nehezíti a helyzet megítélését az, hogy nemcsak a különböző szempontok mutatnak más-más irányba, hanem egy adott szemponton belül is óriási ellentmondásokba ütközhetünk. Ha egyáltalán létezik univerzális és mindenki számára kielégítő megoldás e nagyon kritikus globális társadalmi jelenségre, a napjainkban tapasztalt rendkívül intenzív, tömeges népvándorlási „mozgalomra”, akkor biztosak lehetünk abban, hogy az csak az összes releváns szempont teljes körű figyelembevételével és egy elkötelezett globális konzultáció eredményeképpen található meg.

Politikai-közéleti megnyilvánulásokban fontos szerepet kap a menekültek illetve a bevándorlók közötti különbségtétel. Fontos ez, hiszen ránézésre, sőt mélyebb vizsgálódások után is meglehetősen nehéz éles és egzakt határvonalat húzni. Például nehéz eldönteni, hogy vajon gazdasági vagy politikai menekült-e az, akinek az élete nem puskák ropogásától vagy módszeres üldöztetéstől van veszélyben, hanem egyszerűen az éh- és a szomjhalál fenyegeti. Az

ilyen az életét menti, vagy „csak jobb életre vágyik”. Hazánk szempontjából mind a bevándorló, mind a menekült külföldi személy, aki letelepedés vagy továbbutazás céljából lép be és tartózkodik az országban. A menekültet az különbözteti meg a bevándorlótól, hogy nem pusztán saját elhatározásából hagyja el hazáját, hanem külső tényezők kényszerítik rá. A magyar történelemből vett eklatáns példákkal azt mondhatjuk, hogy amíg a honfoglaló őseink, bevándorlóként, önszántukból, egy magasabb életszínvonal reményében indultak el és hódították meg a Kárpát-medencét, addig az 1956-ban kivándorlók jelentős része azért kényszerült menekültként új hazát keresni, mert okkal félt attól, hogy a forradalomban betöltött aktív szerepvállalása miatt hosszú távú börtönbüntetés vagy halálos ítélet vár rá.

Természetesen e kérdéskör jogi háttere is meglehetősen szerteágazó. Érdeemes megjegyezni, hogy a hatályos menedékjogról szóló törvényünk szerint a „menekült” státuszon kívül további két kategória is létezik, nevezetesen az „oltalmazott” és a „menedékes”. Magyarország azt ismeri el menekültnek, aki faji illetve vallási okok, nemzeti-ségi vagy meghatározott társadalmi csoporthoz tartozása, vagy politikai meggyőződése miatt hazájában üldöztetést szenvedett, vagy ilyen üldöztetéstől megalapozottan fél. Második kategóriába az oltalmazottak tartoznak, akik ugyan nem felelnek meg a menekültkénti elismerés feltételeinek, de fennáll annak a veszélye, hogy származási országukba történő visszatérésük esetén őket súlyos sérelmek érik, és nem tudják vagy

nem kívánják hazájuk védelmét igénybe venni. Menedékes státusz elnyerésére, vagyis ideiglenes védelemben való részesítésre a hazájukat tömegesen elhagyó csoportok esetében az Európai Unió Tanácsa vagy Magyarország Országgyűlésének döntése alapján kerülhet sor. Az Országgyűlés menedékesként ideiglenes védelemben részesíti azt a külföldit, aki a területére tömegesen menekülők olyan csoportjába tartozik, aki hazájából fegyveres konfliktus, polgárháború, etnikai összeecsapás, illetve az emberi jogok általános, módszeres, durva megsértése – így különösen kínzás, kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód – miatt kényszerült elmenekülni. A *menekült* és a *menedékes* státuszok között időbeli különbség van, mivel amíg a *menedékes* státusz csak az országgyűlés által megjelölt időpontig – egy év, mely időtartam meghosszabbítható – áll fenn, addig a *menekült* státusz lemondással vagy visszavonással szűnik meg.

Természetesen a hazánkba érkezők kategorizálása leginkább elméleti síkon történik, azonban a valóság ennél sokkal összetettebb. A szigorú jogi normák mellett nap, mint nap érezhetjük a vallási vagy erkölcsi meggyőződésünkből és ösztönös emberi jóérzésből vagy gyalogságainkból eredő ellentmondásokat.

A közhely, miszerint semmi sem fekete vagy fehér, jelen esetben a szokásoknál is igazabbnak minősül. Csak remélhetjük és imádkozhatunk azért, hogy a történelem Ura – tehát mind a menekültek, mind pedig a befogadók Ura – adjon megfelelő iránymutatást e nehéz helyzetben.

Dr. Bóna Balázs

AZ ÖRMÉNY HOLOKAUSZT CENTENÁRIUMÁN,

amely ez év április 24-én volt, méltó a megemlékezés az ártatlanul, kifejezetten faji alapon történő népirtás áldozatairól. Különösen fontos ez azért, mert még mindig vannak – hasonlóan a zsidó holokauszttagadáshoz, amit egyébként törvény tilt – olyanok, elsősorban törökök, akik tagadják a történelemnek ezt a feketebe-tűs, embertelen eseményét, amely egy 3500 éves államiságú, 1700 éves keresztyén múlttal rendelkező népből követelt több mint 1,5 millió áldozatot a 20. század második évtizedében.

A népirtás részletei nem tartoznak a legismertebb történelmi események közé. Az évforduló jó alkalmat kínál, hogy ezen egy kicsit változtassunk. 1915. április 24-én az akkori Konstantinápolyban, a mai Isztambulban kezdődött el az örmény dráma. A nép értelmiségét, politikai és kulturális elitjét tömeges deportálásra illetve börtönre ítélték, majd megindult a lakosság tömeges kiirtása. Akkoriban a Német Birodalom szövetséges viszonyban állt az Oszmán Birodalommal, így az I. világháborúban zajló genocídiumban – akarva-akaratlan

– segítséget nyújtott a töröknek. A mai német vezetés is nagyon óvatosan kezeli ezeket a fogalmakat, mint népirtás, genocídium – nem kell sok töprengés ahhoz, hogy vajon miért? Az örmények elleni genocídium a nemzeti szocializmus és a sztálinizmus bűntettei mellett a 20. század harmadik legnagyobb, időrendben az első, felvezető tömegpusztítása. Ennek ugyanúgy áldozatul estek püspökök, papok, szerzetesek meg értelmiségiek, nők, idősök, védtelen gyermekek és betegek, mint a másik két totalitarizmusnak. Senkire nem volt tekintettel a pusztító hatalom. Se Istenre, se emberre, se külföldre, senkire.

E szomorú történelmi eseménynek *Franz Werfel Musza Dagh negyven napja* című regénye már az 1930-as évek elején megtette a szellemi emlékkállítást. E történelmi hűséggel és írói szép érzéssel megírt regényt Werfel 1929. márciusában vetette papírra damaszksuzi tartózkodása idején. A megcsonkított, kiéheztetett menekültek, a szőnyeggyári robotos gyerekek megrendítő látványa adta neki a végső elhatározást ahhoz, hogy az örmény nép felfoghatatlan pokljárását megörökítse.

Musza Dagh a neve annak a hegységnek, melynek a fennsíkjára menekült a török elől a hegy lábánál élő falvak örmény népe. Egy régi család sarja, Gabriel Bagradjan vezeti őket. Abban bízik, hogy a Törökországgal hadban álló nyugati hatalmak megmentik népét. Addig ki kell tartaniuk. A fennsíkon, a Damladzsikon negyven napig bírják ki. Súlyos, véres áldozatok árán többször visszaverik a török támadást, hősiesen védekeznek a többszörös túlerővel szemben.

Távolban az Ararát hegy

Amit a török fegyverek nem tudtak elvégezni, azt az éhínség elvégzi. De Musza Dagh alatt a Földközi-tengeren francia hadihajók jelennek meg, észreveszik az örömenyek vészjeleit, és fedélzetükre veszik az éhhalál szélén álló maradékot, s biztonságos helyre szállítják őket. Ők a szerencsés kevesek, akik így nem növelték az 1,5 millió áldozat tragikus számát. Gabriel Bagradjan azonban marad a több száz halott mellett, fenn a Damladszikon. Fia, Sztepan sírja is ott van, akit a törökök kegyetlenül megöltek. Fia sírja mellett lövik le őt a török katonák. De ő maradt – otthon maradt – végleg.

Azóta is ég az emlékezés mécsese minden megölt örmény emlékére fenn, a magas hegyen és lenn a völgyekben is, minden templomban és sok-sok otthonban. A regényben a török belügyminiszter, Talaat pasa 1915. elején így nyilatkozott: „Ősszel már teljesen őszintén felelhetem mindenkinek: La question arménienne n'existe pas – Az örmény kérdés nincs többé”. Félelmetes, hogy 100 év múltával is hasonló mondatok hangzanak el, igaz, nem előkelő francia diplomatanyelven, hanem törökül...

Mi, magyarok pedig – akik nek elei szintén politikai megfontolásból tétlenül nézték a népirtást – most azzal csatlakozhatunk a főhajtókhoz, hogy részleteiben is megismerjük e népirtást *Franz Werfel* megragadóan szép regényéből.

*Dr. Békefy Lajos írása alapján
Dr. Csobolyó Eszter*

IMA A MENEKÜLTEKÉRT

Irgalom Istene, aki
népedet átvezetted a pusztán,
s a kivonuláskor pásztoroltad őket,

Hozzád kiáltunk
milliónyi menekültért,
akik a bizonytalanságba
indultak,
és szegénység,

üldözés, erőszak a kísérőjük.

Te légy a vezetőjük és oltalmazójuk, Urunk!

Könyörgünk a családokért,
akik minden megtakarított pénzecskéjüket
odaadják fiaik és lányaik megmeneküléséért,
s azt remélik, hogy az idegenben
majd otthonra és megértésre találhatnak.

Uram, hallgasd meg az otthon maradók

és a nagy útra indulók imáit,

amikor szembesülnek azzal,

hogy Európában és másutt

más emberek élnek, mint hitték!

Könyörgünk az asszonyokért,
akiket menekülésük közben megerőszakolnak,
és a férfiakért, akik emberi méltóságukban
annyi megaláztatást szenvednek el,
a csempészbandák lélektiprását viselik szótlanul –

Uram, hallgasd meg imádságukat!

Könyörgünk Hozzád Urunk sok gyermekért,
akiknek nem lehet gyermekkoruk, csak félelmeik,
akiknek a sorstalanság a kenyerük.

Állj mellettük, amikor elveszítik szüleiket,
s nincs, aki felkarolja őket –

*Uram, hallgasd meg az érettük mondott imákat,
és gyermeki könyörgésüket,*

légy figyelmes könnyeikre, Urunk!

És légy könyörületes hozzánk is, ne váljunk cinikussá,
közömbössé menekült testvéreink láttán!

Adj bölcsességet és irgalmasságot szívünkbe,
meg felelősséget a felelősöknek,
nagyobb felelősséget sorsuk iránt
itt Európában és más kontinensen is.

*Uram, hallgasd meg teremtményeid könyörgését,
akárhol a nagyvilágban,*

bármely nyelven is kiáltanak Hozzád
a menekültekért, hontalanokért, elűzöttekért,
vagy az áldozatok, vesztesek hozzátartozóiért.

Te maradj mellettük, ha már az emberek
el is pártolnak tőlük!

Uram, hallgasd meg imáinkat értük és érettünk! Ámen.

*Írta: Sylvia Bukowski német református lelkész
a 2015. évi Menekült Világnapra,
fordította: Dr. Békefy Lajos*

ÚJ, ÖSSZEVONT HONLAPOT INDÍTOTTUNK

WWW.DUNAVARSANYIREFORMATUSOK.HU

GYÜLEKEZET

CSERKÉSZ ALAPÍTVÁNY

SDG MOZGALOM

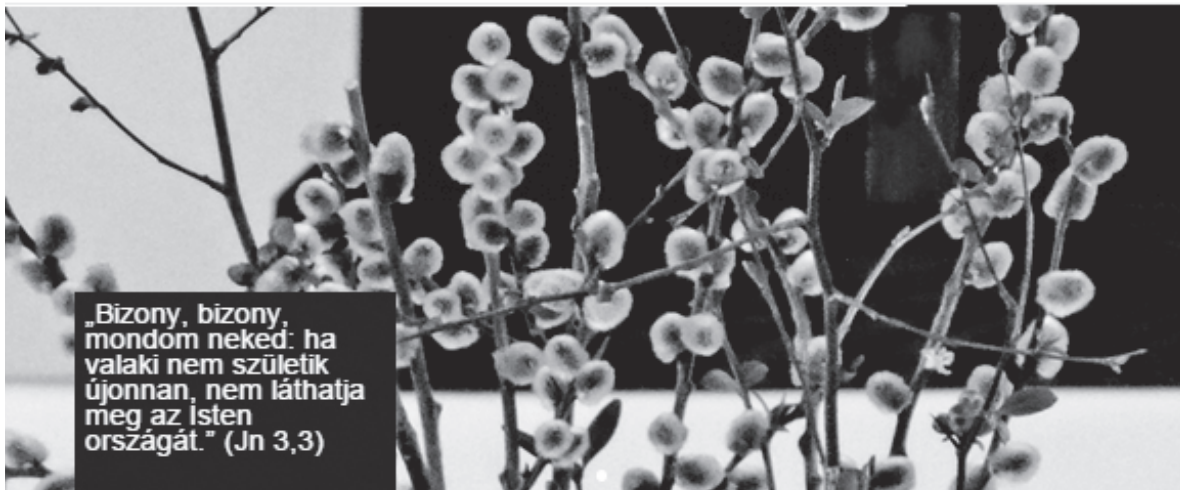
MISSZIÓI ALAPÍTVÁNY

ICHTHYS

SDG ÚJSÁG

Dunavarsányi-Délegyházi
Református Egyház honlapja

„Bizony, bizony,
mondom neked: ha
valaki nem születik
újonnan, nem láthatja
meg az Isten
országát.” (Jn 3,3)

Szeretettel köszöntjük látogatóinkat!

Isten hozta honlapunkon!

A dunavarsányi reformátusok egy aktív, elkötelezett csoportja olyan tevékenységet folytat városunkban, és részben országsszerte is, amely messze meghaladja a helyi református gyülekezet primer misszióját. Ez egyébként a magyar reformátusság történelmi hagyománya, amely szerint a magyar közéletben való részvétele évszázadokon keresztül is messze meghaladta a pusztán egyházi tevékenységet, és a létszámból fakadó társadalmi elvárhatóságot.

A korábban különálló, 4-5 webcímen elérhető oldalakat mostantól egy, közös honlapon érhetik el Olvasóink. A református gyülekezet, a cserkészet, a Soli Deo Gloria Mozgalom és a Református Missziói Alapítvány hírei a www.dunavarsanyireformatusok.hu címen találhatóak meg ezentúl. Az integrált honlap minden felhasználói és vizuális igényt kielégít; megtalálhatnak rajta minden, a helyi gyülekezeti és evangéliumi életet érintő információt.

Építő gondolatokkal, színvonalas tartalommal várjuk a Látogatókat!

IMPRESSZUM

SOLI DEO GLORIA – evangéliumi, közéleti folyóirat

Ingyenes, időszaki kiadvány

Kiadó: SDG Közösség

Főszerkesztő: Dr. Szilvay Balázs

Szerkesztőbizottság: Csobolyó Katalin, Dr. Bóna Balázs, Kun László, Veres Enikő

Készült: az Ex-Kop Nyomdaipari Bt. gondozásában

Példányszám: 800

Cikkek leadása: folyamatosan, a szilvay.balazs@freemail.hu e-mail címen